

כדוגמא דעלמא דאחי, והיינו מעין עולם הבא שיהיו נתקנים בשלימות כל המעשים. וביותר בסעודת חקל תפוחין שהוא שלימות נשמות ישראל נקרא תפוחין וחקל הוא בחינת כנסת ישראל אשה יראת ה' הנקראת שדה כענין מה שכתבו תוספות (כתובות ב רע"ב) כמה שאמר נסתתפה שדה. והוא מדתו של יצחק אבינו ע"ה כמו שנאמר ויצא יצחק לשווח בשדה והוא מדת יראה וצמצום בנפשו שעל ידי זה דייקא וזכין להתגלות אורו של משיח על ידי ההסתר והתשכחות כמו שאמרו (חז"ל קמא סע"ב) ויקרא אלקים לאור יום דא אברום כו', ולחושך קרא לילה דא יצחק כו', ובג"כ איתו כד סיב מה כתיב ותכהין עיניו מראות. ודייקא על ידי מדה זו נתקנים כל המעשים כדאיתא (שבת פט:) שדייקא יצחק אמר פלגא עלי ופלגא עלך מה שאין זה בכח שאר האבות ואמר ואם תמצני לומר כולם עלי הא קריבית נפשי קמך. והיינו שמאז נתקשר בהשרש למעלה מן ההשגה בחינת ישת חשך סתרו וכמו שאמרו ובראשית רבה פירשה סה ותכוין עיניו מראות מכת אותה ראה שבשעת העקידה תלה עיניו במרום והביט בשכינה שנפתחו לו הרקיעים. ואיתא בגמרא ונחמיו להו יצחק הקב"ה בעיניו, והיינו בחינת התגלות אורו של משיח לנפשות ישראל שהוא תיקון כל המעשים על ידי מדתו של יצחק אבינו ע"ה וכנוכר לעיל:

והנה התגלות אליו הוא רק בבית המדרש של בית דין הגדול והתגלות אורו של משיח הוא בכל פרט נפש לפי בחינתו ונצרך לסבול מקום חבול של משיח. והוא הענין דאיתא בבראשית רבה (פ' פה) שבטים עוסקים במכירתו של יוסף ויוסף היה עוסק בשקן ותעניתו וכו', ויהודה היה עוסק ליקח לו אשה והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח. והיינו, כי ענין עסק השבטים עם יוסף היה מענין חבולו של משיח שהוא קטיגוריא בין תלמידי חכמים, כי יוסף הביא דבתם רעה אל אביהם שלא ישר דרכם בעיניו והיה כוננו להגיד לאביו כרי שיוכחם וכדאיתא (שכין ס"ו): שהרבה פעמים לקח עקיבא על ידי שהייתי קובל עליו לפני רבן גמליאל וכל שכן שהוסיף בי אהבה כו'. והשבטים דנו אותו לבעל לשון הרע שהורג שלשה ועל ידי זה רצו להורגו ואורו כן מכרוהו מטעם שאמרו. ואחר מעשה המכירה נודע להם שלא טוב עשו ועל ידם נעדר השבת שהיה מכוון נגד מדת צדיק יסור עולם. ועלה על דעת יהודה לחקן זה על ידי שישא אשה ויוליד בנים ויתחלק שבטו לשנים כענין התחלקות מגשה ואפרים משבט יוסף ויהיה משבטו למלא חסרון יוסף ואצלו היה הענין לירידה גדולה וכמו שנאמר וירד יהודה לשון ירידה. ואחר כך כתיב הנה תמיד עולה תמנתה ואיתא (סוטה י). כתיב וירד שמשון תמנתה כו', יהודה שנתעלה בה כתיב ביה עלייה, כי באמת היה לו ליהודה עלייה על ידי זה שנולד מזה פרץ שהוא אורו של משיח, כי מפרץ התחיל התנוצצת אורו של משיח כדאיתא ובראשית רבה פ' יב) שנאמר אלה תולדות פרץ מלא ו' בשביל ו' דברים שיחזורו והיינו ה' דברים שנחסרו מאדם הראשון ויחזור על ידו, והיינו התגלות אורו של משיח בכל דורות והתולדות כנוכר לעיל. והנה קדושת שבת הוא התגלות אורו של משיח כדאיתא ביוזר הקדוש (ח"ב פ"ב ב) נשמות דכל שלימו בה

(וה) איתא בגמרא (שבת קיח.) כל המקיים של סעודות בשבת ניצול מג' פורענויות מחבולו של משיח ומדינה של גיהנם וכו', ואיתא מהר"ל שו"ם כסדר הסעודות שבסעודת ליל שבת ניצול מחבולו של משיח. ויש להבין בשלמא דינה של גיהנם שייך לכל נפש בכל דור אבל חבולו של משיח שהוא רק בזמן שכן דוד בא וכמו שאיתא פירש"י חבולו של משיח כדאמרינן דור שכן דוד בא בו קטיגוריא בתלמידי חכמים גם הלימוד שלמדו שניצול מחבולו של משיח מדכתיב הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בואי ובשבת כתיב יום וביאת אליהו יהיה רק בעת בוא משיח בן דוד וגם בזמן הגמרא אמרו ייתי ולא אחמיניה וכמו שאמרו סנהדרין (צח.) ואיך שייך בכל שבת שניצול מחבולו של משיח. אמנם הגם שמשיח בן דוד יש זמן וקץ אימתי יבא אבל בחינת אורו של משיח ישנו בכל דור כדאיתא (שם) מה שמו דבי ר' שילא אמרי שילא שמו דבי ר' ינאי אמרו ינון שמו דבי ר' תנינא אמרו תנינא שמו ובדאי אמרו על רבם. ובכל הכנסיות של תלמידי חכמים נמצא התגלות אורו של משיח ואמרו כל אחד על רבו. וכמו כן בחינת התגלות אליו כדאיתא (מנחות מה.) פרשה זו אליו עתיד לדורשה ובחינושי הרשב"א שם כתב שאליהו יתגלה לאחד בבית המדרש לדרוש הפרשה. והיינו שיזופיע בלבו התגלות התחדשות בדברי תורה והוא בחינת התגלות אליו. וכדאיתא בספר נצח ישראל מנוה"ל מפראג על מה שאמרו (עירובין מג.) הני שב שמעתא דאיתאמון בצפרא בשבתא וכו', לאו אליהו אמרינן כו', דלמא יוסף שידא אמרינן ואם היה התגלות אליו בפעל שהיה נראה אליהם איך היו מסופקים בגמרא על ידי מי היה. רק שו"ה בעצמו שזופיע בלב ההתחדשות בדברי תורה הוא בחינת התגלות אליו ורק נצרך מבינות על זה שלפעמים הוא בא מצד הויכך יוסף שידא.

